

Vergaderjaar 2016–2017

28 642

Sociale veiligheid openbaar vervoer

Nr. 99

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 mei 2017

Hierbij informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Veiligheid en Justitie (VenJ), over de voortgang en uitvoering van een aantal moties, toezeggingen en andere acties op het gebied van sociale veiligheid in het openbaar vervoer (OV). Er gebeurt veel om de veiligheid van reizigers en personeel in het OV te vergroten. Samen met alle partijen in de OV-sector werken we aan maatregelen die daartoe bijdragen.

Moties

De motie van lid Houwers verzoekt de regering om in samenwerking met decentrale overheden te streven naar het vergroten van de sociale veiligheid op het regionale spoor (Kamerstuk 28 642, nr. 81). Op 26 oktober 2016 is het integrale actieprogramma sociale veiligheid in het OV door vervoerders, vakbonden, politie, decentrale overheden en het Rijk vastgesteld (Kamerstuk 28 642, nr. 94). In het actieprogramma zijn 23 maatregelen opgenomen. De aanpak is gebaseerd op de aanpak die bij high impact crimes goed heeft gewerkt. De partijen komen regelmatig bij elkaar en de uitvoering van maatregelen loopt. In dit najaar volgt een bestuurlijk overleg over de voortgang van het programma. Conform afspraak wordt uw Kamer na dit overleg geïnformeerd. Met het vaststellen en uitvoeren van het actieprogramma is de motie van lid Houwers afgedaan.

Naar aanleiding van de motie van het lid De Boer is in het overleg over het actieprogramma gesproken over het ophangen van camera's aan de buitenkant van bussen (Kamerstuk 28 642, nr. 97). De busvervoerders hebben aangegeven dat camera's aan de voorzijde van de bus effectief zijn om verkeersagressie in beeld te brengen en opsporing eenvoudiger te maken. Camera's aan de zijkant van de bus worden door de meeste vervoerders minder effectief geacht vanwege slechter zicht (de omgeving is minder zichtbaar) en een grotere impact op de privacy (er worden meer personen in beeld gebracht). Het is aan de vervoerders, al dan niet in

overleg met hun concessieverlener, om te bepalen of en hoe camera's worden ingezet om bij te dragen aan het vergroten van de sociale veiligheid. Daarbij hebben de streekvervoerders aangegeven voorstander te zijn om in nieuwe bestekken camera's aan de voor- en eventueel zijkant van de bus op te nemen. De motie is hiermee afgedaan.

De motie van de leden Van Toorenburg en Van Helvert verzoekt de regering om in overleg met de openbaarvervoersector een plan op te stellen zodat alle problemen rondom sociale veiligheid in het OV veilig gemeld kunnen worden (Kamerstuk 28 642 nr. 88). Aan deze motie is invulling gegeven door het onderwerp op te nemen in het actieprogramma sociale veiligheid. In het bestuurlijk overleg d.d. 26 oktober 2016 over het actieprogramma is hier uitgebreid bij stil gestaan. Alle partijen benadrukken dat het van groot belang is dat alle incidenten gemeld worden. Vervoerders roepen hun werknemers op van elk incident melding te maken. Daarbij kunnen we constateren dat de meldingsbereidheid bij ernstige incidenten hoog is. Bij andere incidenten, zoals bijvoorbeeld verbaal geweld, kan de meldingsbereidheid beter. Het onderwerp meldingsbereidheid maakt onderdeel uit van de verderop in deze brief genoemde evaluatie die in opdracht van het WODC wordt uitgevoerd. Ik beschouw de motie hiermee als afgedaan.

De moties Madlener (Kamerstuk 29 984, nr. 598) en Belhaj/Van Helvert (Kamerstuk 28 642, nr. 95) en de toezegging van de Minister van VenJ in het algemeen overleg op 13 september 2016 inzake het koppelen van gegevens tussen politie en vervoerders worden meegenomen in een verkenning naar de wijze waarop politie en vervoerders momenteel samenwerken en informatie delen over incidenten in het openbaar vervoer. Daarbij wordt ook gekeken welke verbeteringen hierin wenselijk zijn. De uitkomsten hiervan zullen in het najaar met uw Kamer worden gedeeld. Eenduidige en actualisatie van incidentregistratie volgens de ABC-methodiek is al geruime tijd onderwerp van gesprek en is door vervoerders voortvarend opgepakt. Per 1 januari 2017 registreren alle vervoerders met terugwerkende kracht op uniforme wijze de ABC-incidenten.

Eén van de 8 maatregelen uit het pakket van 2015 is de dubbele bemensing op de trein op risicolijnen en risicomomenten. Conform de motie van de leden Van Toorenburg en Van Helvert (Kamerstuk 28 642, nr. 93) heeft NS aangegeven voor het einde van het tweede kwartaal van 2017 deze maatregel te hebben gerealiseerd. Dit betekent dat nachttreinen, de vroege zondagochtendtreinen en treinen op donderdag, vrijdag en zaterdag na 22 uur allemaal dubbel bemest zijn. Op de overige dagen worden flexibele teams op basis van risicoanalyse ingezet.

Toezeggingen

De Minister van VenJ en ik hebben tijdens het algemeen overleg sociale veiligheid op 13 september 2016 (Kamerstuk 28 642, nr. 87) toegezegd uw Kamer over een tweede evaluatie van de 8 maatregelen sociale veiligheid op het spoor uit 2015 te informeren. In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van VenJ wordt deze evaluatie op dit moment uitgevoerd. Voor het zomerreces wordt uw Kamer over de uitkomsten van de evaluatie geïnformeerd.

Uw Kamer is toegezegd de toepassing van het reisverbod in het OV te evalueren. Deze evaluatie wordt momenteel door DSP-groep uitgevoerd. Hierin wordt conform toegezegd een eventuele uniforme oplegging van het reisverbod en een eventuele rol van een landelijke database meege-

nomen. Voor het zomerreces verwacht ik u de uitkomsten van deze evaluatie te kunnen sturen.

De Minister van VenJ heeft toegezegd om de Kamer voor de zomer te informeren over de mogelijkheden van een sms-alert om incidenten in het OV stil te melden. Zoals ook vermeld in de brief d.d. 14 maart 2016 over 112 aangelegenheden (Kamerstuk 29 517, nr. 112) heeft TNO in opdracht van het Ministerie van VenJ een toekomstvisie op nieuwe vormen van (spoedeisend) melden opgesteld. Dit wordt nu verder uitgewerkt in een meerjarig onderzoeksprogramma «Het nieuwe melden». Mogelijkheden van nieuwe vormen van melden, bijvoorbeeld via een app, zullen hierin ook worden meegenomen.

In zijn brief van 28 november 2016 (Kamerstuk 28 642, nr. 98) heeft de Minister van VenJ toegezegd uw Kamer voor het zomerreces van 2017 op de hoogte te stellen van de uitkomsten van de te voeren gesprekken over de eventuele behoefte dat een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) binnen twee boa-domeinen werkzaam kan zijn (domeinoverstijgend werken). Er is gebleken dat deze behoefte met name bij de gemeente Amsterdam wordt gevoeld. De gemeente Amsterdam maakt gebruik van boa's in de boa-domeinen Openbare ruimte en Openbaar vervoer, en heeft aangegeven deze boa's graag flexibeler te willen kunnen inzetten. De gemeente is uitgenodigd om de ervaren knelpunten bij het Ministerie van VenJ aan te dragen. Zodra de gemeente dit heeft gedaan, zal bezien worden welke maatregelen genomen kunnen worden en in hoeverre dit ook andere regio's ten goede komt. Daarna zal uw Kamer hier verder over worden geïnformeerd.

Overige acties

Tot slot wil ik u informeren over de personeelsmonitor met betrekking tot sociale veiligheid in het stad- en streekvervoer. De personeelsmonitor 2016 zal binnenkort op de CROW website worden gepubliceerd en wordt een keer per twee jaar uitgevoerd. NS zal bij de eerstvolgende personeelsmonitor in 2018 ook deelnemen. Hierdoor wordt vanaf dat jaar een integraal beeld over de veiligheidsbeleving onder personeel voor het hele OV gegeven. Voor 2016 heeft NS een eigen belevingsonderzoek onder personeel en reizigers over hun veiligheidsgevoel laten uitvoeren. De resultaten hiervan zijn gedeeld met de vakbonden.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
S.A.M. Dijkema